

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 49/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PONECO, s.r.o.**, Jesenná 12, Prešov, IČO 36 707 996, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/10/2017, postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 20Co/17/2022 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/77/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/10/2017 (pôvodne pod sp. zn. 8C/258/2006), postupu Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20Co/17/2022 (pôvodne pod sp. zn. 8Co/138/2009, 8Co/139/2009, 20Co/123/2011, 20Co/50/2012, 20Co/1/2016, 20Co/2/2016) a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/77/2024 (pôvodne pod sp. zn. 5Cdo/441/2012). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu konať v dovolacom konaní bez zbytočných prietahov a priznal jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh k nej priložených, ako aj ostatného spisového materiálu a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že proti sťažovateľke sa na okresnom súde

od 18. októbra 2006 viedol spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V súvislosti s priebehom tohto sporu ústavný súd v náleze č. k. III. ÚS 316/2020-30 z 28. januára 2021 (ďalej len „nález“) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote, pričom predmetom nálezu bol postup všeobecných súdov v namietanom konaní za čas po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13. apríla 2011, teda za obdobie približne 9 rokov.

3. Pre posúdenie veci je podstatné, že žalobe žalobcu bolo opätovne vyhovené v poradí druhým rozsudkom okresného súdu č. k. 15C/10/2017-819 z 9. decembra 2020. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 20Co/17/2022-999 z 19. septembra 2023, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala 1. februára 2024 dovolanie, o ktorom v súčasnosti rozhoduje najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/77/2024, pričom dovolaciemu súdu vec napadla 24. mája 2024.

4. S ohľadom na uvedené sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že namietané konanie trvá od podania žaloby už viac než 18 rokov, čo odôvodňuje opätovnú ingerenciu ústavného súdu, a žiada vysloviť porušenie svojich práv. Je si pritom plne vedomá skutočnosti, že namietané konanie je v súčasnosti právoplatne skončené, a teda v zásade možno tvrdiť, že medzi stranami sporu bola nastolená právna istota. Vo veci však podala mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje najvyšší súd, a je v jej záujme, aby o jej dovolaní bolo rozhodnuté bez zbytočného odkladu, keďže po 18 rokoch je naozaj nevyhnutné, aby rozhodovanie v namietanom konaní prebehlo bez zbytočných prietahov. Sťažovateľke ide o vyslovenie príkazu, aby najvyšší súd konal so zreteľom na konečné vyriešenie namietaného konania, a nežiada priznať finančné zadost'účinenie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu

5. Ústavný súd považoval za vhodné vyžiadať si stanovisko vo veci konajúcich súdov k ústavnej sťažnosti sťažovateľky ešte pred jej predbežným prerokovaním [§ 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol prehľad procesných úkonov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu, t. j. od 17. februára 2021. Z tohto prehľadu je pre posúdenie veci podstatné, že proti rozsudku okresného súdu z 9. decembra 2020 sťažovateľka podala 15. marca 2021 odvolanie a spis spolu s opravným prostriedkom bol krajskému súdu predložený 2. júla 2021. Medzičasom okresný súd rozhodoval o súdnom poplatku a doručoval vzájomné vyjadrenia strán sporu k podanému odvolaniu.

6. Z vyjadrenia krajského súdu je zrejmé, že po tom, čo súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol (spis dovolaciemu súdu predložený 8. júla 2021), vrátil vec okresnému súdu na postup podľa § 224 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uznesením sp. zn. 20Co/24/2021 z 13. decembra 2021, následne bol spis opätovne predložený krajskému súdu 30. marca 2022. Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 20Co/17/2022 z 19. septembra 2023 (právoplatným 8. decembra 2023, pozn.) potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a spis vrátil okresnému súdu 20. novembra 2023. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť 2. decembra 2024, teda po právoplatnom skončení

namietaného konania. Hoci krajský súd pripustil, že také dlhé obdobie trvania súdneho konania je neprijateľné, podľa jeho názoru prichádza do úvahy ako prípadný potenciálny porušovateľ jej práv už len dovolací súd, a aj to len v prípade neprimerane dlhého prejednávania dovolania. Preto považuje ústavnú sťažnosť namierenú proti postupu krajského súdu za zjavne neopodstatnenú.

7. Najvyšší súd vo svojom stanovisku konštatuje, že veci pridelené na rozhodnutie v senáte 2C vybavuje podľa poradia, v akom mu boli predložené. Dĺžka konania v uvedenej veci predstavuje necelých 7 mesiacov (spis bol predložený najvyššiemu súdu 24. mája 2024) a túto dĺžku možno považovať za primeranú charakteru a významu dovolacieho konania, aj keď sa stranám sporu môže celkovo subjektívne javiť (po pripočítaní dĺžky konania na súde prvej inštancie a odvolacom súde) ako neprimerane dlhá. Okrem toho poznamenal, že v danom prípade už bolo právoplatne rozhodnuté, pričom nastolená právna istota nemôže byť narušená len samotným podaním dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Rozhodnutie vo veci predpokladá v mesiaci apríl alebo máj 2025.

8. Vzhľadom na predmet konania, obsah spisu a vyjadrenia dotknutých súdov ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k daným vyjadreniam, keďže objektívna povaha skutočností v nich uvedených by nemohla ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutom civilnom sporovom konaní.

10. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu.

11. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [m. m. I. ÚS 6/03 a rozhodnutím aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009].

12. Na jednej strane síce ústavný súd uznáva, že celková doba namietaného konania je neprimerane dlhá (čomu korešponduje vyslovenie porušenia práv sťažovateľky skorším nálezom), na druhej

strane však v súvislosti s aktuálne prejednávanou ústavnou sťažnosťou dospel k záveru, že v čase jej doručenia bolo vo veci samej právoplatne rozhodnuté, a teda k namietanému porušeniu už uvedených práv sťažovateľky postupom okresného súdu a krajského súdu nemôže reálne dochádzať, pričom okresnému súdu od ostatného nálezu ústavného súdu ani krajskému súdu nemožno vytykať bezdôvodnú nečinnosť ani neefektívnu činnosť. Okrem toho vo vzťahu k okresnému súd vzhľadom na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 316/2020-30 z 28. januára 2021 stratil postavenie obete. Preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Vo vzťahu k namietanému postupu najvyššieho súdu v dovolacom konaní, ktoré ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá 7 mesiacov, ústavný súd s poukazom na svoju doterajšiu judikatúru pripomína, že nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prierahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

14. Prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia EŠLP, v zmysle ktorých EŠLP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie EŠLP z 12. 10. 1992, body 20 – 21) alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu k jej doplneniu) v rámci civilného konania (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie EŠLP z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

15. V zmysle rozhodovacej praxe a judikatúry EŠLP dĺžka súdneho konania v civilných veciach na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. *Humen proti Poľsku*, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, *Calvelli a Ciglio proti Taliansku*, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

16. V danej veci možno tiež spomenúť, že najvyšší súd ako súd dovolací preskúmava rozhodnutie odvolacieho súdu na základe podaného dovolania v intenciách dovolacích dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané v celom súdnom konaní, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Z uvedeného tak priamo vyplýva zvýšená faktická a časová náročnosť, ktorá bola preukázaná aj v konkrétnom prípade sťažovateľov, a to bez ohľadu na to, že dovolaním bola napadnutá len časť výrokov odvolacieho rozsudku. Primárnou úlohou najvyššieho súdu ako najvyššej súdnej authority

v sústave všeobecných súdov v krajine pri rozhodovaní o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku je v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP legitímne očakávanie každého, že jeho vec bude rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, rezultuje, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že časový rámec, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania [I. ÚS 203/2021 (ZNaU 82/2021)].

17. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka dovolacieho konania zatiaľ neindikuje nesúlad s označenými právami sťažovateľky, resp. jeho trvanie nemožno považovať za také, v rámci ktorého by intenzita prípadných prietáhov dosahovala úroveň potrebnú pre vyslovenie porušenia ňou označených práv. Uvedená doba konania, hoci sa aj strane sporu, ktorá má záujem na čo najskoršom rozhodnutí, môže zdať neprimeraná, z hľadiska ústavných limitov v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu trvania konania.

18. Postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní nie je podľa názoru ústavného súdu poznačený prietahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by mu po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu